

boš enmalo na orglje zaigral; gotovo bo fant mislil, da boš ti njegov naslednik. In niso se motili gospod. Presneto je bil dečko preplašen, ko gospod orgelne ključe od njega zahtevajo, še bolj pa, ko se jaz h klaviaturi usedem in dobro Rumpelj-evo delo, kolikor se je dalo, obdelovati pričnem. Nekako posebno so me tisti dan prstje ubogali, menda na žalost fantu, ker z obraza bi mu bil človek skoraj bral: „joj meni, zdaj sem jaz že ob službo!“ Toda zastran mene je bil strah zastonj, ker sem kmali potem odšel proti Ljubljani. — Toliko o tisti dogodbi; tabart pa sem Savo komaj dobro pogledati mogel, ker je bil „lukamatija“ tukaj le kratek oddih dovoljen. — Od le-tod naprej zavozili smo zdaj med strme skalnate pečine, ki dolino stiskajo ozko skupaj. Spominjala me je okolica moje gorenske domovine in njenih skalnatih gorá, o katerih je svoje dni govoril popotni Francoz: „Krajna ima velikanske hribe in pečine, in one, ki sem jih v nepopisljivo-lepem Bledu in visokem Bohinji vidil, prekosijo vse, z čimur se Tiroljska ponaša.“ — Tudi hruseča Sava gleda tukaj podobe zibelke svoje; zakaj kakor neguje višnjeve valčke njene ob njenem spočetju pri Savici nad bohinjskim — in pod strmo Ponco nad koroškim jezerom silnih robov strmina, tako tudi odslej doli do Zidanega mosta so ji zopet gole pečine tovaršice tū že mogočnih talasev njenih. Le z veliko silo, obilnim trdom in silnimi stroški izdolbel je um človeški tū doli cesto železnemu vrancu, kateremu je prehod med Bečem, Siskom, Trstom in Italijo prazna igrača. Da! svet neskončno napreduje.

Spodaj Save odpira se nam na desno dolina z razgledom proti Poljšnjeku. V ti dolini nahaja se železni plavž v Pasjeku, ki pa zdaj menda popolnoma zapušten stoji. Kako zamore tudi drugače biti, ker fužine avstrijske prepevajo zdaj, zlasti manjše, pesmico „o žalostni majki“ in trpijo, kakor Nemec pravi „an der gallopirenden Schwindsucht.“ — O precartana „Gewerbefreiheit“, kdo zacelil bo rane, ki si jih zadela ti s svojo prenapeto svobodo!

Od polšnjiške dolinice naprej je savska struga na ene mesta prečudno tesna; komaj imata tir železnice in peneča Sava prostora, da se rineta skozi. Ob desnem obrežji ugledamo tū pa tū še sled stare poti, po kateri je vlačila svoje dni uboga živinica (konji in voli — pa tudi kravicam menda ni bilo prizaneseno) težko obtorjene ladije po Savi gori-vèn. Silne muke trpela je včasih na tem „trnjevem potu“ uboga žival, in če bodo sodni dan živali trdosrčne gospodarje tožile in govorile tudi nežive stvari, bodo imele tukajšnje pečine marsikaj pričati. — Postaja zagorska le gredé nas je sprejela. Pičel streljaj spodaj nje odpira se na levi med dvema tesno skupaj zamaknjenima visokima pečinama vhod v zagorsko dolino, ktera se unkraj ozkega vhoda gledé rastlinskega življenja hipoma popolnoma spremeni ter prijeten obraz pokaže. V nji stoji farna vas Zagorje, v kateri okolici bogati premogovi rudniki in steklarnic obširne naprave tisočerno marljivim rokam delo preskrbljujejo in režejo jim ljubi kruhek. — Od zagorske postaje naprej (šeste od Ljubljane) pričnete peneča Sava in železnica objemati podnožje visocega Kuma, ki je dolenski pobratim gorenskemu očetu Triglavu. Dolina je še vèn in vèn ozka in skalovita, Savo pa ugledamo na desni potisnjeno v kamnito nalaščno strugo, imenovano „na jezu.“ Pomniti je namreč, da od l. 1736 sèm do časov železničnih se je mnogo in z obilnimi stroški delalo, da bi vožnja po Savi med temi pečinami se vravnala in varna storila, pa vkljub temu je bilo vendar po teh soteskah dovolj nesreč obžalovati, kajti marsikaka ladija razbila se je ob ostrih skalnatih grebenih. — Med tem, ko na desnem obrežji sega še dalje doli za Savo kranjska kronovina, se na levem

bregu bližamo meji njeni, in ko previhramo mali mostič, ki ga krasi kamniti mejnik, nahajamo se zdajci na Štajarskem in na postaji treboveljski. V duhu pozdravil sem dolinico treboveljsko, ki sega med hribi k levi gori in od ktere razlegala se je že marsikaka mična Hašnikova dobrovoljka. „Lukamatija“ zavozi nas kmalo naprej. Orjaške pečine pospremljajo nas še vedno, in kaže se, kakor hotle bi zastavljati potovanje naše; al bistra glava človeška in moč smodnikova storile ste jih vendar sebi podložne, kajti kmali pod Trebovljami prevozimo okoli 70 sežnjev dolgi preróv, ki je vsekan v goli rob. Tudi Sava peni se tū vnovič po nalaščni stranski strugi „na Slapu“, ki je bila svoje dni strah brodnikom. Če je kje na zemlji dom nerodovitnosti, praznote in otožnosti, tukaj je. Postaja hrastniška mudila nas je zopet le trenutek. Nji nasproti stoji na kranjski strani cerkvice sv. Nikolaja. Gotovo je tudi ona spomin hvaležnih src, postavljena na čast pomočniku ob vodenih silah in nevihtah. — Sosedna postaja, do ktere še vedno po tesni dolini hitimo, nam je Zidani most. Tukaj segate si v roke sinja kranjska Sava in bistra štajarska Savina; hrvaška železnica nastopi od tod naprej lastni tir; tudi dobra cesta vodi od Celja doli skozi savinsko dolino ter pelje naprej po kranjski in štajarski strani, — ni čuda toraj, da velik hruš in truš vstal je, ko drčali smo le-sèm. Take kraje zamogel bi priličiti človek mali Babilonii, kajti čujejo se razni jeziki, ljudje mrgolijo sèm ter tje, gori in doli, noter in vèn. Ne boš zameril, dragi brate, da Te zdaj zopet zapustim z obljubo, da Ti upam v prihodnjem listu še kaj o Zidanem mostu povedati. Srčno Te pozdravlja Tvoj brat

Jože Žlindrovič.

Vprašanje.

Poleg česke „Tažete se, proč jsem Slovan?“

Prašāš: čmu da sem Slovenec,
Čmu Slovén mi vsak je brat,
Čmu mi ljub Tominc, Dolenec,
Štajarec, Primorec, Hrvat? —

Ker slovenski oče, mati
So me učili dom moj znati!

Prašāš: čmu slovenske glase
Lira moja le doní,
In zakaj zvest na vse čase
Bom besedi materni? —

Ker slovenski oče, mati
So me učili jezik znati!

Prašāš: kaj da spevam Boga
Rad s slovensko pesmijo,
In kjer stopa moja noga,
Spremljam ga z ljubeznijo? —
Ker slovenski oče, mati
So me učili Boga znati!

Prašāš: kaj da vsi Slovenci
Meni desno so okó,
Kaj da misli mojih venci
Njim v blagor dahnejo? —
Ker slovenski oče, mati
So me učili narod znati!

S.

Štatistika človeškega rodú.

Na celem svetu živi zdaj okoli tisoč (tāvžent) milijonov ljudi, kateri govoré 3064 znanih jezikov in spoznavajo 1100 različnih vér.

Srednja starost človeška se šteje na 33 let in pol. Četrtna otrok umrje pred 7. letom, polovica pa pred 17.

Izmed 100 ljudi jih 6 doživí 60 let in čez; izmed 500 eden 80, in izmed 1000 tudi le eden 100 let.

Vsako leto umrje 330 milijonov ljudi, tedaj 91.000